

ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ, Βουλευτής Επικρατείας Ν.Δ.

Παιδεία, το κλειδί της τουριστικής ανάπτυξης

Η Βουλευτής Επικρατείας της ΝΔ κ. Φ. Πατριανάκου ανήκει σε αυτό που λέμε νέα γενιά πολιτικών με παλιά όμως εμπειρία σε αυτό που ονομάζουμε ευρύτερο τουριστικό περιβάλλον. Ως Νομάρχης Κυκλάδων μάλλον μύηθηκε «θέλοντας και μη» – θετικά και αρνητικά – στη σημερινή τουριστική πραγματικότητα με την απερίγραπτη ομορφιά της Σαντορίνης από τη μια και με το πλήθος των παράνομων δωματίων από την άλλη. Ως πολιτικός μηχανικός στο επάγγελμα έχει δραστηριοποιηθεί στον τομέα διαχείρισης απορριμμάτων, έναν ιδιαίτερα ευαίσθητο τομέα που τραυματίζει όχι μόνο την τουριστική Ελλάδα αλλά το σύνολο της εικόνας μας περιβαλλοντικά και πολιτισμικά.

Συνέντευξη στον ΤΑΚΗ ΔΗΜΑΚΟΥΛΕΑ

Η κ. Πατριανάκου, θεωρεί ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα στην ανάδειξη του τουρισμού ως βασικός αναπτυξιακός άξονας της ελληνικής οικονομίας, πιστεύει στον τουρισμό με την υλοποίηση μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής, που ο καθένας – πολιτεία, φορείς και επιχειρηματίες - θα έχουν συγκεκριμένο ρόλο υποστηρίζοντας ότι εκτός των όσων έχει να επιλύσει η Πολιτεία «όσο αυξάνεται η ατομική και επιχειρηματική μας ευθύνη και όσο οι νεότερες γενιές εισέρχονται στον Τουριστικό Τομέα τόσο και θα βελτιώνεται συνολικά η εικόνα του Ελληνικού Τουρισμού».

Ποια η άποψη σας για το ρόλο του τουρισμού στα σημερινά οικονομικά και κοινωνικά δεδομένα της χώρας;

Η πατρίδα μας λόγω της απaráμιλλης φυσικής της καλλονής, της γεωγραφικής της θέσης και της πολιτιστικής της κληρονομιάς αποτελεί το ελκυστικότερο τουριστικό προϊόν παγκοσμίως. Αυτό το συγκριτικό της πλεονέκτημα βοήθησε στη δημιουργία τουριστικής ανάπτυξης άλλοτε με συγκροτημένες και συντονισμένες προσπάθειες υπό την αιγίδα της Πολιτείας και άλλοτε ακολουθώντας τον νόμο της αδράνειας οδηγηθήκαμε στην πτωτική πορεία όλων των τουριστικών δεικτών. Ο Ελληνικός τουρισμός την τελευταία τετραετία διανύει περίοδο άθνησης και εντυπωσιακής βελτίωσης όλων των δεικτών, αφίξεις, εισροή συναλλάγματος, συμμετοχή στο ΑΕΠ, μέση κατά κεφαλή δαπάνη, έσοδο ανά κάτοικο, κλπ. Ο λόγος της εντυπωσιακής βελτίωσης των μεγεθών είναι η ταυτόχρονη Κυβερνητική αλλαγή με την συνολική αλλαγή στρατηγικής στην Τουριστική πολιτική και η προβολή της χώρας μας Διεθνώς μέσω της επιτυχούς διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Μέσα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο παγκόσμιο γίγνεσθαι δεν αρκούσε η επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων αν δεν συνοδευόταν με χάραξη νέας στρατηγικής, βασισμένης στην ανάδειξη της Τουριστικής Ανάπτυξης ως κύριου πυλώνα της Εθνικής μας οικονομίας, της περιφερειακής μας ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας. Η επανίδρυση του Υπουργείου Τουρισμού απαντούσε στην ισοπεδωτική πολιτική και πτωτική πορεία της προηγούμενης δεκαετίας και της λογικής ότι Τουρισμό θα έχουμε ούτως ή άλλως. Η νέα πολιτική χαρακτήριζε λαμβάνοντας υπόψη τις χρόνιες αδυναμίες μας, τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα αλλά και το γεγονός ότι διεθνώς ξεπνδούν νέες ανταγωνιστικές αγορές είτε σε γειτονικές περιοχές, είτε άλλες με μεγαλύτερο μέγεθος. Παράλληλα το διεθνές περιβάλλον πλήττεται από αβεβαιότητες και ρευστότητα. Η ραγδαία άνοδος των τιμών του πετρελαίου, η αύξηση των τιμών των πρώτων υλών και των τροφίμων, η ταχύτατη ισχυροποίηση του ευρώ έναντι του δολαρίου αποτελούν μέρος μιας

νέας οικονομικής πραγματικότητας που οφείλουμε να λάβουμε σοβαρά υπόψη. Τα αποτελέσματα μετά από 4 χρόνια συγκροτημένης πολιτικής είναι ενθαρρυντικά, αλλά ταυτόχρονα και οδηγός βελτίωσης και εντατικοποίησης των προσπαθειών για ολοκληρωμένη στρατηγική στον τομέα του τουρισμού. Μέσω του αναπτυξιακού νόμου εντάχθηκαν εκατοντάδες επενδυτικά σχέδια άνω των 2,5 δισ. ευρώ που δημιούργησαν χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας. Χιλιάδες τουριστικές επιχειρήσεις ευνοήθηκαν με τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού και φορολογικού πλαισίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία του World Travel & Tourism Council και της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας προκύπτει ότι για κάθε 30 αφίξεις τουριστών δημιουργείται μια νέα θέση εργασίας στον τουρισμό που αντιστοιχεί σε 1,9 θέσεις εργασίας στο σύνολο της τουριστικής οικονομίας. Άρα προκύπτει αβίαστα η μεταβολή από τα 12 εκατομμύρια τουρίστες το 2004 σε 17 εκατομμύρια το 2007, πόσες νέες θέσεις εργασίας δημιούργησε και πόσο συνέβαλλε στην μείωση της ανεργίας και στην εδραίωση κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης της περιφέρειας.

Ποια θα χαρακτηρίζατε ως κενά και ελλείψεις στο σημερινό μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης;

Το μοντέλο ανάπτυξης που προωθεί η Κυβέρνηση είναι μια συνολική στρατηγική που προσπαθεί να συγκεκριμενοποιήσει την πραγματικότητα του σήμερα, διορθώνοντας χρόνια προβλήματα και παθογένειες του χθες, θέτοντας παράλληλα συγκεκριμένους μεσομακροπρόθεσμους στόχους υπηρετώντας τις στοχεύσεις του αύριο. Η εποχικότητα του τουρισμού, οι ελλείψεις στις πύλες εισόδου της χώρας (αεροδρόμια, λιμάνια), τα προβλήματα στις υποδομές, το μη επαρκές δίκτυο μεταφορών, η γραφειοκρατία, το παρωχημένο νομοθετικό πλαίσιο, η έλλειψη συντονισμού των συναρμοδίων οργάνων της πολιτείας, η ανελαστικότητα στην αγορά εργασίας, αποτελούν μερικά μόνο από τα κατάλοιπα του χθες, που έχει να αντιμετωπίσει η τουριστική ανάπτυξη σήμερα. Σε αυτά απαντούμε με την πολιτική επιλογή το 80% των πόρων από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) να κατευθυνθεί στην περιφέρεια, με στόχο τη βελτίωση των υποδομών και την περιφερειακή σύγκλιση ανάπτυξης. Απαντούμε με την εφαρμογή του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό και την κατάθεση του Εθνικού Χωροταξικού Πλαισίου, με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με πολιτική εκσυγχρονισμού των μεταφορών και επίλυση χρόνιων παθογενειών. Ο εκσυγχρονισμός των τηλεπικοινωνιών και η ψηφιακή στρατηγική 2007-2013 μέσω

της ταχύτατης ανάπτυξης των ευρυζωνικών δικτύων (από 0,1% διείσδυση το 2004 σε 10% το 2007) θα αποτελέσει κύριο πυλώνα στην νέα στρατηγική ανάπτυξη της χώρας. Η χωροθέτηση δεκάδων μαρίνων και καταφυγίων τουριστικών σκαφών σε ολόκληρη τη χώρα δημιουργεί νέες προϋποθέσεις για την κατά τόπους τουριστική ανάπτυξη και αποτελεί ανταγωνιστική αναγκαιότητα έναντι γειτονικών χωρών. Θεωρώ όμως ότι κορυφαία πολιτική επιλογή στο μοντέλο ανάπτυξης της χώρας γενικά και της τουριστικής ανάπτυξης ειδικά είναι η αειφορική προστασία του περιβάλλοντος. Απαράβατη προϋπόθεση για την ύπαρξη οποιασδήποτε προοπτικής είναι η σταθερή προσήλωση στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού μας πλούτου. Η υπερκατανάλωση πόρων, η έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης, οι ανεξέλεγκτες χωματερές, η υπεράντληση και μόλυνση των υδάτων, η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων, η αυθαίρετη δόμηση, η καταστροφή του δασικού μας πλούτου αλλά και μοναδικών φυσικών καλλονών είναι ο μεγάλος εχθρός που αντιμετωπίζουμε σήμερα και οφείλουμε να κάνουμε πιο γρήγορα βήματα για να μπορούμε να ελπίζουμε. Η προστασία της αειφορίας δεν είναι υπόθεση μόνο της πολιτείας, αλλά και της τοπικής αυτοδιοίκησης και των κοινωνικών εταίρων. Είναι υπόθεση ατομικής και συλλογικής ευθύνης και είμαστε όλοι ένοχοι και συνυπεύθυνοι.

Από την μέχρι σήμερα εμπειρία σας ποιες προτάσεις θα κάνατε για τη βελτίωση του ελληνικού τουρισμού;

Αποτελεί απόλυτο πιστεύω μου και πολιτική μου αφετηρία ότι η παιδεία είναι το κλειδί για όλα τα προβλήματα του παρόντος και του μέλλοντος. Αν δεν έχεις παραγάγει στελέχη που μετέχονται πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, διεθνούς εμπειρίας, ικανά να συλλαμβάνουν τα διαρκώς μεταβαλλόμενα δεδομένα και να αναπροσαρμόζονται, δεν μπορείς να αντιμετωπίσεις τη στροφή στην ποιότητα και την εξωστρέφεια. Αν δεν έχεις μύηση το λαό σου στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, στην ιστορική γνώση και στον σεβασμό του ανθρώπου και των δικαιωμάτων του, δεν μπορείς να ελπίζεις στην δύναμη της υποδοχής και της φιλοξενίας εκατομμυρίων πολιτών από ξένους προορισμούς. Η εκπαίδευση σε ξένες γλώσσες, δημιουργεί προϋποθέσεις επικοινωνίας και συνάντησης πολιτισμών, θρησκειών, ιδεών, ώστε να συνεχίζουμε να λειτουργούμε σαν ένα πανίσχυρο σταυροδρόμι των πολιτισμών Ανατολής και Δύσης. Άλλωστε, δεν είναι τυχαία η ελκυστικότητα της χώρας μας για λαούς με ιδιαίτερα ισχυρά ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά όπως Κίνα, Ρωσία. Εάν επιτύχουμε υψηλό βαθμό απόδοσης της εκπαιδευτικής μας πολιτικής είναι δεδομένο ότι θα είμαστε πολύ κοντά στον στόχο "value for money". Διότι, η σχέση ποιότητας-τιμής δεν θα είναι τουριστική ανάγκη αλλά ατομική ευθύνη με σταθερές αποδόσεις και για τον ίδιο τον επιχειρηματία και για την επιχείρηση του αλλά και για την εθνική στρατηγική. Θεωρώ ότι πρέπει να στοχεύσουμε ακόμα περισσότερο στις έξυπνες και ευέλικτες μεταφορές. Στα νέα έξυπνα μέσα, αξιοποιώντας τις γεωγραφικές ιδιομορφίες της χώρας μας. Πρέπει να αποκτήσουμε ταχύτητα ολοκληρωμένης πολιτικής θεματικού τουρισμού. Συνεδριακός τουρισμός, πολυτελείας, ιαματικός, υγείας κλπ. πρέπει να οργανωθούν άμεσα για να ανταποκριθούμε έγκαιρα στη ζήτηση και ταυτόχρονα να επιμηκύνουμε την τουριστική περίοδο. Πρέπει να ενεργοποιηθούν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους ώστε οι ανεύθυνοι του χώρου να μην λυμαινούνται, χάριν του εύκολου και γρήγορου κέρδους, τις προσπάθειες όσων χτίζουν με κόπο και υπευθυνότητα το ποιοτικό τουριστικό προϊόν της χώρας. Πρέπει να αντιμετωπίσουμε τον τουρισμό ως προϊόν εθνικής σημασίας και η πολιτεία

ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ, Βουλευτής Επικρατείας Ν.Δ.

στον ρόλο manager, συντονιστή και οι εμπλεκόμενοι κοινωνικοί εταίροι ως εξωστρεφείς πωλητές να προωθήσουν το προϊόν σε αγορές παλιές και νέες. Η στρατηγική του manager προϋποθέτει οργανωμένη τράπεζα πληροφοριών και ερευνητικών δεδομένων με συνεχή ροή και διαρκή αξιολόγηση ώστε να διασφαλίζεται η επιτυχής πώληση του προϊόντος. Όσα κι αν επενδυθούν σ' αυτό το τμήμα θα είναι άμεσης απόσβεσης και διαχρονικής αξίας.

Από τη θητεία σας ως Νομάρχης Κυκλάδων, μιας κατ' εξοχήν τουριστικής περιοχής, ποια εμπειρία αποκομίσατε για την τουριστική δραστηριότητα;

Ζω τις Κυκλάδες 18 χρόνια και έχω παρακολουθήσει την εξελικτική τους πορεία. Δεν θα επικεντρωθώ στα προβλήματα γιατί σε γενικές γραμμές τα προαναφέραμε και αφορούν τις παθογένειες γενικά του τουρισμού μας. Θα προτιμήσω να αναφερθώ στο γεγονός ότι οι Κυκλάδες είναι το ζωντανό παράδειγμα ενός ευλογημένου σε ομορφιά τόπου, στην καρδιά του Αιγαίου. Η επένδυση «ήλιος-θάλασσα» και λάθη στρατηγικής έχουν κρατήσει εξαιρετικά βραχεία την τουριστική περίοδο. Οι Κυκλάδες θα μπορούσαν να έχουν τουρισμό τουλάχιστον επτά μήνες τον χρόνο. Ήπιες καιρικές συνθήκες, πολιτισμός, παράδοση, απίστευτη φυσική καλλονή και η απόλυτη διαφο-

ρετικότητα των 24 νησιών μεταξύ τους, καθιστούν καθένα από αυτά ή συνδυασμό αυτών, αξέχαστη και μοναδική εμπειρία. Ένα νομός, 24 διαφορετικοί μικροί κόσμοι.

Κανείς μέχρι σήμερα δεν έχει επικεντρωθεί στα ιδιαίτερα μοναδικά χαρακτηριστικά των νησιών και κανείς οργανωμένα δεν έδειξε στις μικρές κοινωνίες πως με ωριμότητα θα επενδύσουν στο μέλλον. Σε κάποια από τα μικρά νησιά, η μικρή περίοδος οδήγησε σε έκρηξη ακρίβειας χωρίς αντίστοιχη αύξηση ποιότητας.

Σε νησιά όπως η Μύκονος και η Σαντορίνη η πολιτική value for money είναι κατάκτηση αλλά οι τοπικές αρχές αγωνίζονται να προλάβουν την υπεράντληση πόρων και την περιβαλλοντική καταστροφή.

Οι νησιωτικές κοινωνίες έχουν κρατήσει όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, παράδοση, θρησκευτικότητα, συνοχή, αλληλοϋποστήριξη.

Η πολύχρονη επαφή τους με επισκέπτες άλλων πολιτισμών τους έκανε ιδιαίτερα δεκτικούς και εξωστρεφείς. Οι Κυκλάδες αποτελούν έναν τόπο που θα μπορούσε από μόνος του να αποτελεί, τον δελεαστικότερο προορισμό της Ευρώπης. Πιστεύω ότι οι σύγχρονοι μέθοδοι ηλεκτρονικής προβολής και μια άλλη πολιτική στις μεταφορές με ταυτόχρονη προσαρμόστων υδάτινων κλπ. πόρων θα μπορούσαν να αποδώσουν άμεσα και πολλαπλασιαστικά.

Ως καταναλωτής πως θα χαρακτηρίζατε τις παρεχόμενες (τουριστικές) υπηρεσίες;

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες διαφέρουν από τόπο σε τόπο και πολλές φορές διακρίνεις στον ίδιο τόπο συνύπαρξη ακραίων διαφορών, με προφανείς αρνητικές επιπτώσεις στον επιχειρηματία που επιδιώκει το ποιοτικό τουριστικό προϊόν. Υπάρχουν στην πατρίδα μας καταπληκτικές μονάδες που όχι μόνο δεν έχουν να ζηλέψουν τίποτα από αντίστοιχες μονάδες του εξωτερικού αλλά πολλές φορές έχουν υψηλότερες προδιαγραφές. Σ' αυτές τις μονάδες τα όποια προβλήματα εστιάζονται στην εκπαίδευση και την εποικότητα των εργαζομένων. Παρόλο που η στρατηγική αυτών των μονάδων είναι να απορροφούν το σύνολο των δράσεων των πελατών τους, εξαιρετικά μεγάλη σημασία έχει η τουριστική οικονομία που αναπτύσσεται στον όμορο αστικό χώρο. Αν η σχέση ποιότητας-τιμής δεν είναι συνολικά στρατηγική και των γειτονικών επιχειρήσεων η τοπική οικονομία δεν έχει να κερδίσει απολύτως τίποτα. Θεωρώ ότι όσο αυξάνεται η ατομική και επιχειρηματική μας ευθύνη και όσο οι νεώτερες γενιές εισέρχονται στον τουριστικό τομέα τόσο και θα βελτιώνεται συνολικά η εικόνα του ελληνικού τουρισμού.

World Economic Forum

Βελτιωμένη η τουριστική ανταγωνιστικότητα

Βελτιωμένη κατά δύο θέσεις, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, εμφανίζεται η Ελλάδα στον Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας (ΔΤΤΑ), που καταρτίζει το World Economic Forum (WEF). Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), η Ελλάδα ανέβηκε στην 22η θέση (μεταξύ 130 χωρών), έναντι της 24ης (μεταξύ 124 χωρών) την προηγούμενη χρονιά.

Η βελτίωση αυτή αποκτά ιδιαίτερη αξία αν συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι η Ελλάδα υποχώρησε κατά 18 (!) θέσεις στον γενικό δείκτη ανταγωνιστικότητας (από 47η το 2006 - 2007 στην 65η θέση το 2007 - 2008), που παρουσιάστηκε τον περασμένο Οκτώβριο.

Επισημαίνεται ότι ο δείκτης ταξιδιωτικής και τουριστικής ανταγωνιστικότητας προκύπτει από πολλούς επιμέρους δείκτες, που περιλαμβάνουν υποδομές, τιμές, επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον, φυσικό περιβάλλον, ασφάλεια, προτεραιότητα του τομέα, κ.ά., πράγμα που σημαίνει ότι η τουριστική ανταγωνιστικότητα εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από παράγοντες οι οποίοι σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν άμεσα τουριστικοί.

Εν ολίγοις, δηλαδή, η ανταγωνιστικότητα του τουρισμού είναι αποτέλεσμα συνολικής κυβερνητικής δράσης για την κάθε χώρα και όχι αποκλειστικά του υπουργείου Τουρισμού, όπου και όταν αυτό υπάρχει,

είτε με ουσιαστικές αρμοδιότητες είτε χωρίς αυτές. Μάλιστα, ο ΣΕΤΕ υπογραμμίζει ότι το υπουργείο Τουρισμού επηρεάζει μόνο το 20% των θεμάτων που αφορούν στον ελληνικό τουρισμό.

Από τους 14 γενικούς δείκτες, που περιλαμβάνει ο ΔΤΤΑ, για την Ελλάδα οι 9 παρουσιάζουν υστέρηση έναντι του 2007 και οι 5 βελτίωση.

Παρ' όλα αυτά, η χώρα μας ανέβηκε 2 θέσεις στη γενική κατάταξη. Μεταξύ 2007 και 2008 παρατηρούνται σε μερικές περιπτώσεις μεγάλες διαφορές, είτε αρνητικές (π.χ. στην υγεία και υγιεινή από την 3η πέσαμε στη 16η θέση), είτε θετικές (π.χ. στην προτεραιότητα του τουριστικού τομέα από την 22η ανεβήκαμε στην 1η θέση).

Ο ΔΤΤΑ, σχολιάζει ο ΣΕΤΕ, είναι μια πολύ αξιόλογη προσπάθεια, ωστόσο η κατάρτισή του αντιμετωπίζει τεράστιες δυσκολίες, καθώς συγκρίνονται στοιχεία μεταξύ 130 χωρών. Συνεπώς, θα πρέπει κάποιος να είναι πολύ προσεκτικός στην αξιολόγηση των στοιχείων και του δείκτη, κυρίως ως προς τη σύγκριση μεταξύ χωρών, τουλάχιστον για δύο βασικούς λόγους, όπως τονίζει ο ΣΕΤΕ.

Πρώτον, γιατί οι χώρες βρίσκονται σε διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης και οι τουριστικές οικονομίες τους σε διαφορετικά σημεία του κύκλου ζωής τους. Δεύτερον, γιατί τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τις συγκρίσεις προέρχονται τόσο από στατιστικά δεδομένα (hard data) όσο και από την έρευνα

Executive Opinion, η οποία σε πολλές περιπτώσεις θα μπορούσε και θα έπρεπε να ήταν αντιπροσωπευτικότερη. Ο ΔΤΤΑ, εξάλλου, σημειώνει ο Σύνδεσμος, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεωρηθεί ως πίνακας βαθμολογίας ενός παγκόσμιου «τουριστικού πρωταθλήματος», αλλά ως μια προσπάθεια η οποία επισημαίνει περιοχές ενδιαφέροντος που μπορούν να βελτιωθούν σε κάθε χώρα, ώστε να την καταστήσουν ανταγωνιστικότερη στον τουριστικό τομέα. Τέλος, ο ΣΕΤΕ υπογραμμίζει ότι η ανταγωνιστικότητα είναι ένα σχετικό μέγεθος που προκύπτει από τη σύγκριση με τους άλλους. Επομένως, αν θέλουμε να βελτιωθούμε πρέπει να συγκρινόμαστε με τους καλύτερους. Επίσης, δεν αρκεί να είμαστε απλά καλύτεροι από πέρυσι, πρέπει να είμαστε καλύτεροι από τους ανταγωνιστές μας (ο τουρίστας ο οποίος θα έρθει στη χώρα μας εφέτος δεν θα συγκρίνει το αεροδρόμιο άφιξής του με το πώς ήταν την προηγούμενη χρονιά γιατί πιθανώς δεν το έχει δει).

Θα το συγκρίνει με το αεροδρόμιο του προορισμού που πήγε πέρυσι και θα το συγκρίνει του χρόνου με το αεροδρόμιο του προορισμού που θα επισκεφτεί τότε). Σημειώνεται ότι ο δείκτης για την τουριστική ανταγωνιστικότητα είναι ο μοναδικός κλαδικός, πέραν του γενικού δείκτη ανταγωνιστικότητας, που καταρτίζει το WEF, γεγονός, που δείχνει αναγνώριση της σημασίας και σπουδαιότητας του τουρισμού στην παγκόσμια ανάπτυξη.

Συγκριτικές επιδόσεις Ελλάδας και ανταγωνιστριών χωρών με βάση τον Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας του World Economic Forum

Δείκτες	Ισπανία		Πορτογαλία		Ελλάδα		Κύπρος		Κροατία		Τουρκία		Αίγυπτος	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Κανονιστικό και Ρυθμιστικό Πλαίσιο	56	45	21	28	61	57	69	49	66	72	43	51	70	69
Περιβάλλον - Αειφορία	33	40	15	26	40	45	47	53	41	52	90	61	81	75
Ασφάλεια	58	46	16	11	31	18	23	34	41	63	79	56	84	64
Υγεία & Υγιεινή	32	21	30	17	16	3	43	36	28	66	62	54	86	69
Προτεραιότητα τουριστικού τομέα	6	3	27	26	1	22	3	4	51	57	45	54	12	12
Υποδομές Αερομεταφορών	8	7	31	35	20	37	25	34	66	80	44	51	62	49
Υποδομές Οδικών Μεταφορών	16	18	24	23	46	34	17	51	54	46	63	59	75	58
Τουριστικές Υποδομές	1	2	13	9	9	7	3	5	10	11	50	55	79	85
Υποδομές Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνίας	28	32	30	33	39	38	34	31	37	34	55	54	87	74
Ανταγωνιστικότητα τιμών	88	105	86	102	120	103	95	72	98	96	103	86	2	5
Ανθρώπινοι Πόροι	31	45	37	40	43	55	63	49	50	54	73	65	82	69
Στάση έναντι τουριστών	46	55	42	54	39	23	5	5	7	4	38	43	31	85
Φυσικοί Πόροι	32	17	81	25	75	23	106	31	68	36	79	47	86	55
Πολιτιστικοί Πόροι	1	17	2	25	16	23	32	31	37	36	28	47	58	55